

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
XXII НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

**Одеського державного
екологічного університету**

23 – 31 травня 2023 р.

**ОДЕСА
2023**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
XXII НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
Одеського державного екологічного університету
(23-31 травня 2023 р.)**

**ОДЕСА
Одеський державний екологічний університет
2023**

УДК 378.14
М34

М34 Матеріали XXII наукової конференції молодих вчених Одеського державного екологічного університету – 2023, 23 – 31 травня. Одеса: ОДЕКУ. 2023. 335 с.

ISBN 978-966-186-249-3

В збірнику представлені матеріали XXII наукової конференції молодих вчених ОДЕКУ, які висвітлюють основні напрями наукових досліджень. Матеріали підготовлені магістрами, аспірантами, здобувачами, співробітниками Одеського державного екологічного університету.

The proceedings of the 21st Scientific Conference for OSENU Young Scientists covering the main directions of the research are given in the collection. The proceedings are prepared by master and post-graduate students, applicants for a PhD degree and employees of Odessa State Environmental University.

ISBN 978-966-186-249-3

© Одеський державний
екологічний університет,
2023

Дутка І.О., магістр гр. ММО-22 Науковий керівник – Головіна О.І., канд. екон. наук, доцент ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА НА ЗАСАДАХ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ	85
Филипов К.А., аспірант Науковий керівник – Розмарина А.Л., канд. екон. наук, доцент Свинаренко А.А., д-р фіз-мат. наук, професор АНАЛІЗ СТАНУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ	87
Павленко А.В., аспірант Науковий керівник – Розмарина А.Л., канд. екон. наук, доцент Ігнатенко Г.В., д-р фіз-мат. наук, доцент ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ ЕКОЛОГІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОСТІ	89
Фуркаленко А.Л., аспірант Науковий керівник – Козловцева В.А., канд. екон. наук, доцент «ЗЕЛЕНА» ЕКОНОМІКА В НАПРЯМІ ДОСЯГНЕННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	91
Клівець Є.О., аспірант Науковий керівник – Головіна О.І., канд. екон. наук, доцент Свинаренко А.А., д-р фіз-мат. наук, професор ПРОГНОЗУВАННЯ ЗНАЧЕНЬ ЧАСОВОГО РЯДУ ЗА ДОПОМОГОЮ МОДЕЛІ ARIMA	92
Бурлуцький С.Ю., аспірант Науковий керівник: Сербов М.Г., д.е.н., проф. ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ВПЛИВУ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА РОЗВИТОК ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ ПРІСНОВОДНИХ БАСЕЙНІВ УКРАЇНИ	94
Секція «ГІДРОЕКОЛОГІЇ ТА ВОДНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»	96
Розвод М.Р., аспірант 1-го року навчання Науковий керівник: Лобода Н.С., д. геогр. наук, проф. ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНИХ ВИТРАТ РІЧКИ ДНІСТЕР	96
Федіна Н. О., ст.гр. МЕГ - 22 Науковий керівник: Лобода Н. С., д. геогр. наук, проф. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ ПОКАЗНИКІВ ЕКОЛОГІЧНИХ РИЗИКІВ РІЗНИМИ МЕТОДАМИ (НА ПРИКЛАДІ РІЧОК ХАРКІВ ТА ЛОПАНЬ)	98
Штим В.В., маг. гр. МЕГ-22 Науковий керівник: Яров Я.С., ст. викл. ОЦІНКА ГІДРОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ Р.ВЕЛИКА ВИСЬ	101

Штим В.В., маг. гр. МЕГ-22

Науковий керівник: Яров Я.С., ст. викл.

Кафедра Гідроекології та водних досліджень

Одеський державний екологічний університет

ОЦІНКА ГІДРОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ Р.ВЕЛИКА ВИСЬ

Актуальність. Річка Велика Вись розташована в межах Кіровоградської та Черкаської областей України. Басейн річки в сучасний період перебуває під значним антропогенним тиском, що виражається в погіршенні якості води для різних потреб. Тема дослідження актуальна.

Мета і завдання роботи: оцінка гідрохімічних показників вод р. Велика Вись за даними багаторічних спостережень на постах в системі Державного агентства водних ресурсів України.

Використана методика дослідження. Для дослідження було взято пост р. Велика Вись – с. Лікареве Новомиргородського району, 95 км (дані за 2012 – 2018 рр.) та пост р. Кільтень – 24 км від гирла, с. Нововознесенка, Маловисківського р-ну Кіровоградської області (дані за 2012 – 2018 рр.) по 12 інгредієнтам.

Річка Велика Вись є лівою притокою ріки Синюха, бере початок з численних джерел, які виходять на денну поверхню в балці біля с. Анікеєва Кіровоградського району Кіровоградської області; впадає в р. Синюха на 111-му км від гирла, у с. Скалева Новоархангельського району Кіровоградської області. Довжина річки 166 км, площа водозбору 2860 км², загальне падіння 97,1 м, середній ухил 0,6 ‰, середній зважений 0,3 ‰, коефіцієнт звивистості річки 1,56. Велика частина поверхні басейну розорана, зайнята посівами сільськогосподарських культур. Ліси зустрічаються окремими невеликими масивами, головним чином в північній частині водозбору, і займають всього 3% загальної площі басейну; складаються вони переважно з листяних порід (дуб, граб, осика, ясен, береза), зрідка зустрічається сосна. Заболочені землі приурочені до долин ріки та її приток і займають лише 1% загальної площі водозбору; озер також дуже мало.

В басейні р. Кільтень знаходиться один промисловий водозабір і 1 скид стічних і зворотних вод, які позначені жовтим кольором, тобто, скидаються води «забруднені, недостатньо очищені». За даними в 2007 році в річці шахтою смт. Смоліно було забрано 3,1 млн м³ вод, скинуто 3 млн м³ вод.

Аналіз вхідних даних та оцінка якості вод, яка була виконана окремо від даного дослідження, показала, що р.Велика Вись найбільше забруднена азотом нітритним, який в середньому формує низьку забрудненість на рівні 2,48 ГДК, це вказує на деяке фекальне забруднення р. Велика Вись стічними водами і свідчить про невисокий рівень

антропогенного навантаження, яке є на межі самоочисних можливостей річки. По р.Кільтень було отримано, що, перевищення рибогосподарських ГДВ - постійні. На якість води найбільш негативно впливає саме скид неочищених стічних господарсько-побутових вод смт Смоліно, в той час як дренажні води з уранової шахти на якість в д р. Кільтень впливають значно менше, що підтверджується поодинокими випадками незначного перевищення ГДК по сульфатам. Внаслідок комплексу причин антропогенного характеру (високий ступінь зарегулювання стоку, інтенсивне ведення рибництва, аграрного освоєння території водозбору, скидання дренажних вод з уранової шахти та неочищених господарсько-побутових стоків смт. Смоліно) сучасний гідроекологічний стан річки Кільтень є незадовільним і це вимагає уваги природоохоронних установ Кіровоградської області та центрального рівня.

За даними спостережень ДАВРУ була складена кореляційна матриця за окремими гідрохімічними показниками р. Кільтень за 2012 – 2018 рр. Всього використано 12 показників: БСК, завислі речовини, кисень, сульфати, хлориди, сполуки азоту, фосфати, окиснюваність і СПАР. Аналіз показує, що існує 6 корелятивно значимих прямих по знаку зв'язків між вмістом азоту амонійного і нітратами, нітритами, СПАР; азот нітратний – СПАР; ХСК-БСК₅. Тобто, зростання вмісту у воді р. Кільтень вмісту одного з показників супроводжується збільшенням концентрації іншого. Така ситуація може бути пояснена тим, що в басейн річки постійно скидається велика кількість неочищених стічних вод від смт. Смоліне, які зумовлюють високий вміст у воді річки органічних речовин і азотних сполук. Це вказує на істотне спотворення природного гідрохімічного режиму р. Кільтень.

Сучасний стан р. Велика Вись - незадовільний, що вимагає вирішення цілого комплексу проблем, які накопичились на водозборі річки за останній час, рекомендуються покращення очистки стічних вод від населених пунктів, вирішення питань із закриттям і рекультивацією уранової шахти на р. Кільтень в смт. Смоліно, з якої в річку скидаються господарсько-побутові і дренажні стоки без відповідної очистки.

Список використаної літератури

1. Екологічний атлас басейну річки Південний Буг / Басейн. упр. водними ресурсами річки Південний Буг, Чорномор. прогр. Ветландс Інтернешнл; [підгот.: В. Б. Мокін, Є. М. Крижановський ; ред.: Ю. С. Гавриков, Г. Б. Марушевський]. Вінниця: [б.в.], 2009. 19 с. : карти.
2. Ігошин М.І. Математичні методи і моделювання у фізичній географії: Підручник, Практикум. Одеса: Астропринт, 2005. 464 с.
3. Тарасова В.В. Екологічна статистика: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 392 с.

Наукове електронне видання

МАТЕРІАЛИ
XXII НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
Одеського державного екологічного університету
(23-31 травня 2023 р.)

Видавець і виготовлювач
Одеський державний екологічний університет
вул. Львівська, 15, м. Одеса, 65016
тел./факс: (0482) 32-67-35
E-mail: info@odeku.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК No 5242 від 08.11.2016